

Modern Data Science Methods for Educational Research

R for Data Analysis in Educational Research

การเตรียมข้อมูล 2 : Manipulating Data

ผศ.ดร.ลิวะโชติ ศรีสุทธียากร

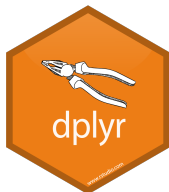
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

February 11, 2023

1. dplyr package

dplyr package


```
1 install.packages("dplyr")  
2 library(dplyr)
```

pipng operator (%>%)

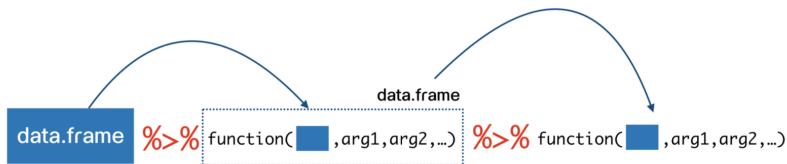

Figure 1: ที่มา : สิวะโชติ ศรีสุทธียากร (2564)

pipng operator (%>%)

จากตัวอย่าง messydata.xlsx เราสามารถใช้ piping operator เพื่อเชื่อมต่อการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

```
# A tibble: 6 x 5
```

...	1	Lecture.pre	PBL.pre	Lecture.post	PBL.post
<chr>		<dbl>	<dbl>	<dbl>	<dbl>
1	Ancient One	20	NA	45	NA
2	Adam Warlock	16	NA	34	NA
3	Captain America	NA	18	NA	67
4	Colossus	NA	25	NA	93
5	Captain Marvel	13	NA	50	NA
6	Diablo	NA	17	NA	71

pipng operator (%>%)

```

1  mytidy <- dat %>%
2    gather( Lecture.pre, PBL.pre,
3            Lecture.post, PBL.post,
4            key = "method_time",
5            value = "score") %>%
6    separate(col = "method_time",
7            into = c("method","time"),
8            sep="[:]") %>%
9    spread(key = "time",
10          value = "score") %>%
11    rename(student_name = ...1)

```

pipng operator (%>%)

```
1 head(mytidy)
```

```
# A tibble: 6 x 4
```

	student_name	method	post	pre
	<chr>	<chr>	<dbl>	<dbl>
1	Adam Warlock	Lecture	34	16
2	Adam Warlock	PBL	NA	NA
3	Ancient One	Lecture	45	20
4	Ancient One	PBL	NA	NA
5	Captain America	Lecture	NA	NA
6	Captain America	PBL	67	18

Manipulating data using dplyr

- ▶ Selecting variables
- ▶ Filtering cases
- ▶ Transforming variables
- ▶ Summarise variables

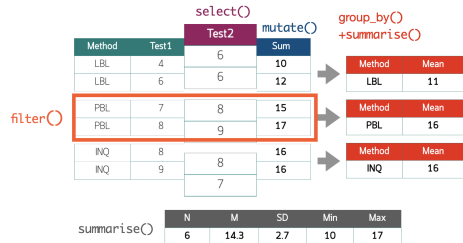

Figure 2: ที่มา : ลิวะโชติ ศรีสุทธียากร (2564)

ชุดข้อมูลที่ใช้เป็นตัวอย่าง

บทเรียนนี้จะใช้ชุดข้อมูล 2 ชุดได้แก่

- ▶ ชุดข้อมูลจากกิจกรรม My First Tidy Data
- ▶ ชุดข้อมูลจากไฟล์ข้อมูล mytidy2.csv

```
1 mytidy2 <- read.csv("mytidy2.csv", header=T)
2 head(mytidy2)
```

	X	name	infect	stress.1	stress.2	stress.3	st
1	20	Adam Warlock	2	3	2	3	
2	973	Ancient One	2	3	2	3	
3	520	Captain America	2	3	2	3	
4	47	Captain Marvel	2	2	1	1	
5	867	Colossus	1	3	2	3	
6	335	Deadpool	2	1	1	1	

stu_engage 1 stu_engage 2 stu_engage 3 stu_engage 4 stu -

mytidy2

```
1 str(mytidy2)
```

```
'data.frame':   20 obs. of  16 variables:
 $ X           : int   20 973 520 47 867 335 308 218 439 869
 $ name        : chr    "Adam Warlock" "Ancient One" "Captain
 $ infect      : int    2 2 2 2 1 2 1 1 2 1 ...
 $ stress.1    : int    3 3 3 2 3 1 2 3 1 2 ...
 $ stress.2    : int    2 2 2 1 2 1 1 2 1 2 ...
 $ stress.3    : int    3 3 3 1 3 1 2 3 1 3 ...
 $ stress.4    : int    2 3 2 1 4 1 1 2 1 2 ...
 $ stress.5    : int    2 1 1 1 2 1 1 1 1 1 ...
 $ stu.engage.1: int    5 5 5 5 3 5 5 5 5 5 ...
 $ stu.engage.2: int    4 4 4 5 2 5 5 4 5 4 ...
 $ stu.engage.3: int    4 4 4 5 1 5 5 4 4 3 ...
 $ stu.engage.4: int    5 5 5 5 4 5 5 5 5 3 ...
```

2. Selecting variables

Selecting variables

การคัดเลือกตัวแปรจากชุดข้อมูลใน R สามารถทำได้หลายวิธีการ
บทเรียนนี้จะแนะนำวิธีการที่ใช้ฟังก์ชัน `select()` ของ package `dplyr`

`select(df, Test2)`

Method		Test1	Test2
LBL		4	6
LBL		6	6
PBL		7	8
PBL		8	9
INQ		8	8
INQ		9	7

Selecting variables

```

1 subset_dat <- mytidy2 %>%
2     select(stress.1, stress.2, stress.3,
3           stress.4, stress.5, gpax.y2)
4 head(subset_dat)

```

	stress.1	stress.2	stress.3	stress.4	stress.5	gpax.y2
1	3	2	3	2	2	2.76
2	3	2	3	3	1	2.84
3	3	2	3	2	1	2.48
4	2	1	1	1	1	3.46
5	3	2	3	4	2	1.81
6	1	1	1	1	1	2.15

Selecting variables : selection helpers

- ▶ `everything()`: Matches all variables.
- ▶ `last_col()`: Select last variable, possibly with an offset.
- ▶ `starts_with()`: Starts with a prefix.
- ▶ `ends_with()`: Ends with a suffix.
- ▶ `contains()`: Contains a literal string.
- ▶ `matches()`: Matches a regular expression.
- ▶ `num_range()`: Matches a numerical range like x01, x02, x03.

Selecting variables : selection helpers

```
1 mytidy2 %>%  
2   select(starts_with("stress"),  
3         contains("engage"),  
4         gpax.y2)
```

	stress.1	stress.2	stress.3	stress.4	stress.5	stu.engage
1	3	2	3	2	2	
2	3	2	3	3	1	
3	3	2	3	2	1	
4	2	1	1	1	1	
5	3	2	3	4	2	
6	1	1	1	1	1	
7	2	1	2	1	1	
8	3	2	3	2	1	
9	1	1	1	1	1	

Selecting variables : selection helpers

```
1 mytidy2 %>%  
2   select(stress.1:stress.5)
```

	stress.1	stress.2	stress.3	stress.4	stress.5
1	3	2	3	2	2
2	3	2	3	3	1
3	3	2	3	2	1
4	2	1	1	1	1
5	3	2	3	4	2
6	1	1	1	1	1
7	2	1	2	1	1
8	3	2	3	2	1
9	1	1	1	1	1
10	2	2	3	2	1
11	3	2	3	2	3

3. Transforming variable

Transforming variable using dplyr

Method	Test1	Test2	Sum	Gain
LBL	4	6	10	2
LBL	6	6	12	0
PBL	7	8	15	1
PBL	8	9	17	1
INQ	8	8	16	0
INQ	9	7	16	-2

`mutate(df, Sum=Test1+Test2,
Gain=Test2-Test1)`

Transforming variable using dplyr

จากชุดข้อมูล mytidy2.csv

ลองคำนวณคะแนนความเครียดในการเรียนด้วยการเฉลี่ยคะแนนตัวบ่งชี้ความเครียด (stress.1, stress.2, ..., stress.5)

```
1 mytidy2 <- mytidy2 %>%
2   mutate(stress = (stress.1 + stress.2 +
3     stress.3 + stress.4 + stress.5)/5)
4 # summary stat of stress
5 mytidy2 %>% select(stress) %>% summary()
6 # histogram of stress
7 hist(mytidy2$stress)
```

Transforming variable using dplyr

stress

Min. :1.00

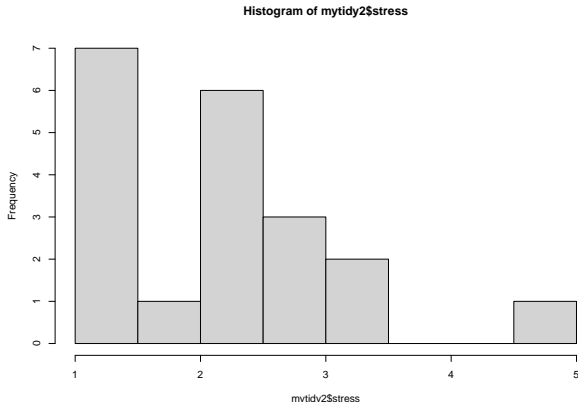
1st Qu.:1.20

Median :2.20

Mean :2.18

3rd Qu.:2.65

Max. :5.00

Transforming variable using dplyr

สมมติว่าผู้วิเคราะห์ต้องการสร้างตัวแปรใหม่ชื่อ `result` จากตัวแปรเดิมคือ `gpax.y2` โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- ▶ ถ้า `gpax.y2 ≥ 1.5` หมายถึงสอบผ่าน (pass)
- ▶ ถ้า `gpax.y2 < 1.5` หมายถึงสอบตก (fail)

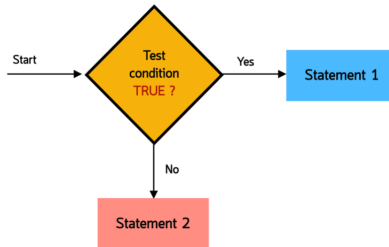

Figure 3: การทำงานของฟังก์ชัน `ifelse()` ที่มา : สิวะโชติ ศรีสุทธียากร (2564)

Transforming variable using dplyr

```
1 mytidy2 %>%  
2   mutate(result = ifelse(gpax.y2 >= 1.5 ,1,0),  
3     result = factor(result,  
4       labels=c("fail","pass")))
```

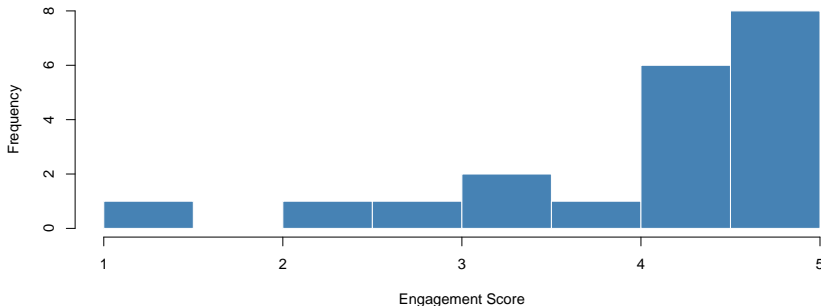
```
result  
fail: 2  
pass:18
```

กิจกรรม : Calculate Student Engagement score

คำนวณคะแนน engagement ของนักเรียนรายบุคคลจากคะแนนเฉลี่ยตัวบ่งชี้
`stu.engage.1 - stu.engage.4`

Min.	1st Qu.	Median	Mean	3rd Qu.	Max.
1.250	3.688	4.500	4.188	5.000	5.000

Histogram of Engagement

กิจกรรม : Transforming variable

ชุดข้อมูล mytidy2 มีตัวแปรจัดประเภท 3 ตัวได้แก่

- ▶ `infect` – เคยติด Covid-10 หรือไม่ (1 = yes และ 2 = no)
- ▶ `stu.itcap` – ความสามารถในการใช้ technology (1 = low, 2 = mid และ 3 = high)
- ▶ `internet` - สัญญาณ internet (1 =no problem และ 2 = have problem)

ขอให้ผู้เรียนเปลี่ยนสถานะของตัวแปรจัดประเภททั้ง 3 ในชุดข้อมูลข้างต้นให้เป็น Factor

4. Filtering cases

Filtering cases

การคัดกรองหน่วยข้อมูล

เป็นการเลือกหน่วยข้อมูลตามเงื่อนไขที่กำหนดจากชุดข้อมูล

การคัดกรองหน่วยข้อมูลใน R สามารถทำได้หลายวิธีการ

วิธีการพื้นฐานคือใช้การอ้างอิงสมาชิกแบบเมทริกซ์

Filtering cases using dplyr

`<=` Less than or equal

`==` Equal

`!=` Not equal

`>=` Greater than or equal

`>` Greater than

`<` Less than

Filtering cases using dplyr

`filter(data, Method=="PBL")`

	Method	Test1	Test2
	LBL	4	6
	LBL	6	6
	PBL	7	8
	PBL	8	9
	INQ	8	8
	INQ	9	7

```
1 mytidy2 %>%
2   filter(infect == 2)
```

	X	name	infect	stress.1	stress.2	stress.3	st
1	20	Adam Warlock	2	3	2	3	
2	973	Ancient One	2	3	2	3	
3	520	Captain America	2	3	2	3	
4	47	Captain Marvel	2	2	1	1	

Filtering cases using dplyr

เราสามารถใช้ตัวดำเนินการเชิงตรรกะ ได้แก่ และ (.) หรือ (|) เพื่อกำหนดเงื่อนไขที่ซับซ้อนขึ้นได้

```
1 mytidy2 %>%
2   filter(infect == 2 , gpax.y2 > 3)
```

	X	name	infect	stress.1	stress.2	stress.3	stre
1	47	Captain Marvel	2	2	1	1	
2	439	Dr. Strange	2	1	1	1	
3	29	Iceman	2	3	2	4	
4	562	Logan	2	4	2	3	
	stu.engage.1	stu.engage.2	stu.engage.3	stu.engage.4	stu.1		
1	5	5	5	5	5		
2	5	5	4	5	5		
3	5	4	5	5	5		
4	5	4	4	5	5		

กิจกรรม : filtering cases

- ▶ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 1.5 หรือมากกว่า 3.0 มีจำนวนกี่คน และมีใครบ้าง
- ▶ นักเรียนที่เก่งการใช้เทคโนโลยี (กลุ่มคล่องแคล่วมาก) และมีความเครียดในการเรียน (stress) น้อยกว่า 3 คะแนน มีกี่คน และในจำนวนนี้เกรดเฉลี่ยสะสมเป็นอย่างไร

arrange() function

ฟังก์ชัน `arrange()` ใช้สำหรับเรียงลำดับข้อมูลตามตัวแปรที่กำหนด โดยสามารถเรียงจากน้อยไปมาก หรือมากไปน้อยก็ได้ ตามกำหนด

ลองพิจารณาผลลัพธ์ต่อไปนี้

```
1 mytidy2 %>%  
2 select(stress, gpax.y2) %>%  
3 arrange(gpax.y2)
```

	stress	gpax.y2
1	5.0	1.06
2	3.4	1.33
3	1.4	1.72
4	2.8	1.81
5	2.2	2.05
6	1.0	2.15

```
1 mytidy2 %>%  
2 select(stress, gpax.y2) %>%  
3 arrange(desc(gpax.y2))
```

	stress	gpax.y2
1	1.0	3.48
2	1.2	3.46
3	2.4	3.30
4	2.0	3.22
5	2.8	3.20
6	1.0	2.98

กิจกรรม

นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 1.5 หรือมากกว่าเท่ากับ 3.0 และเคยติดเชื้อ Covid-19 คนที่มีคะแนนความเครียด (stress) สูงและต่ำที่สุดคือใคร

5. Summarise

Summarise stat using dplyr

Method	Test1	Test2	Sum
LBL	4	6	10
LBL	6	6	12
PBL	7	8	15
PBL	8	9	17
INQ	8	8	16
INQ	9	7	16

N	M	SD	Min	Max
6	14.3	2.7	10	17

```
summarise(data,n=n(),M=mean(Sum),SD=sd(Sum),min=min(Sum),max=max(Sum))
```

Summarise functions

- ▶ Center: `mean()`, `median()`
- ▶ Spread: `sd()`, `IQR()`, `mad()`
- ▶ Range: `min()`, `max()`, `quantile()`
- ▶ Count: `n()`, `n_distinct()`

Summarise stat using dplyr

จงหาค่าสถิติพื้นฐานของความเครียด และ gpax ในกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยติดเชื้อ Covid-19

```
1 mytidy2 %>%  
2   summarise(mean.stress = mean(stress),  
3             sd.stress = sd(stress),  
4             min.stress = min(stress),  
5             max.stress = max(stress),  
6             mean.gpax = mean(gpax.y2),  
7             sd.gpax = sd(gpax.y2),  
8             q1.gpax = quantile(gpax.y2, 0.25),  
9             q3.gpax = quantile(gpax.y2, 0.75))
```

Summarise stat using dplyr

```
      [,1]  
mean.stress 2.1800000  
sd.stress   1.0298697  
min.stress  1.0000000  
max.stress  5.0000000  
mean.gpax   2.5125000  
sd.gpax     0.6866385  
q1.gpax     2.1250000  
q3.gpax     3.0350000
```

Summarise stat using dplyr

ผู้วิเคราะห์ต้องการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนอุปกรณ์ it ที่นักเรียนมี (it.equip) เมื่อดำเนินการคำนวณพบว่าได้ผลลัพธ์ดังนี้

```
1 mytidy2 %>%  
2   summarise(mean.it = mean(it.equip),  
3             sd.it = sd(it.equip))
```

```
mean.it sd.it  
1      NA    NA
```

ท่านคิดว่าปัญหาข้างต้นเกิดจากอะไร?

group_by() function

สมมติว่า

ต้องการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดระหว่างกลุ่มที่ไม่มีปัญหา และ มีปัญหาเกี่ยวกับสัญญาณ internet

```
1 mytidy2 %>%  
2   group_by(internet) %>%  
3   summarise(mean = mean(stress),  
4             sd = sd(stress))
```

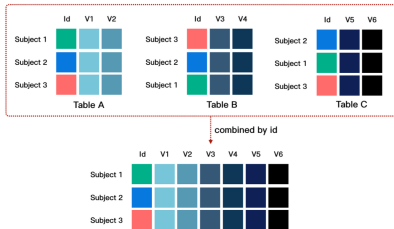
A tibble: 2 x 3

	internet	mean	sd
	<fct>	<dbl>	<dbl>
1	no problem	1.88	0.832
2	have problem	2.28	1.09

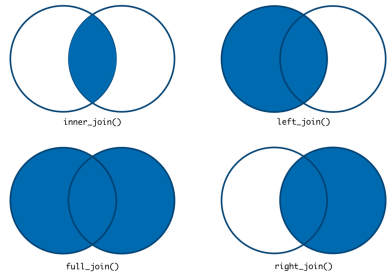
6. Merging datasets

Merging datasets

การรวมตารางข้อมูลตามคอลัมน์

ประเภทการรวมข้อมูล

ที่มา : สิวะโชติ ศรีสุทธียากร (2564)

ตัวอย่าง

```

1 X<-data.frame(id=c(1,2,3),
2               x1=c(10,20,30),
3               x2=c(5,7,9))
4 Y<-data.frame(id=c(1,2,5),
5               y1=c(20,40,60),
6               y2=c("F","M","F"))

```

X

	id	x1	x2
1	1	10	5
2	2	20	7
3	3	30	9

Y

	id	y1	y2
1	1	20	F
2	2	40	M
3	5	60	F

ตัวอย่าง : full_join() vs inner_join()

```
full_join(X,Y, by="id")
```

	id	x1	x2	y1	y2
1	1	10	5	20	F
2	2	20	7	40	M
3	3	30	9	NA	<NA>
4	5	NA	NA	60	F

```
inner_join(X,Y, by="id")
```

	id	x1	x2	y1	y2
1	1	10	5	20	F
2	2	20	7	40	M

Merging mytidy and mytidy2

```
1 head(mytidy,3)
```

```
# A tibble: 3 x 4
```

	student_name	method	post	pre
	<chr>	<chr>	<dbl>	<dbl>
1	Adam Warlock	Lecture	34	16
2	Adam Warlock	PBL	NA	NA
3	Ancient One	Lecture	45	20

```
1 head(mytidy2[,1:4],3)
```

	X	name	infect	stress.1
1	20	Adam Warlock	2	3
2	973	Ancient One	2	3
3	520	Captain America	2	3

Merging mytidy and mytidy2

```
1 full_mytidy <- full_join(mytidy,  
2                           mytidy2,  
3                           by=c("student_name" = "name"))
```

Merging mytidy and mytidy2

```
1 glimpse(full_mytidy)
```

```
Rows: 40
```

```
Columns: 21
```

```
$ student_name <chr> "Adam Warlock", "Adam Warlock", "Ancie  
$ method      <chr> "Lecture", "PBL", "Lecture", "PBL", "I  
$ post        <dbl> 34, NA, 45, NA, NA, 67, 50, NA, NA, 93  
$ pre         <dbl> 16, NA, 20, NA, NA, 18, 13, NA, NA, 25  
$ X           <int> 20, 20, 973, 973, 520, 520, 47, 47, 86  
$ infect      <int> 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 1, 1, 2, 2, 1  
$ stress.1    <int> 3, 3, 3, 3, 3, 3, 2, 2, 3, 3, 1, 1, 2  
$ stress.2    <int> 2, 2, 2, 2, 2, 2, 1, 1, 2, 2, 1, 1, 1  
$ stress.3    <int> 3, 3, 3, 3, 3, 3, 1, 1, 3, 3, 1, 1, 2  
$ stress.4    <int> 2, 2, 3, 3, 2, 2, 1, 1, 4, 4, 1, 1, 1  
$ stress.5    <int> 2, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 1, 1, 1
```

Q & A